

NOVEMBER
 1 S Vsi sveti
 2 C Spomin verodni
 3 P Hubert, blaf
 4 S Karol Bar.
 5 N 22. pobnik.
 6 P Leonard
 7 T Vilbrord
 8 S Bogomir
 9 C Toodor
 10 P Andrej Avell
 11 S St. Martin
 12 N 24. pobnik.
 13 P Stan. Kostka
 14 T Jozofat
 15 S Leopold

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
 (Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKE
 LIST V
 DRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 219. CHICAGO, ILL., SREDA, 15. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER 15, 1939 LETNIK (VOL.) XLVIII

Napeto stanje med Finsko in Rusijo - Posebnosti vojne

Po neuspešnih pogajanjih z Rusijo finska delegacija v ponedeljek zvečer zapustila Moskvo. — Finska ima mobilizirano svojo armado. — V slučaju vojne se zanaša na naravne utrdbe. — Grozeči ton sovjetskih listov.

Moskva, Rusija. — Odnosaši med sovjetsko Rusijo in Finsko stoji takorekoč pred prelomom, kajti pogajanja, ki so vodila med vladama obeh držav nad štiri tedne, so se definitivno in končnovaljavno uknila, ne da bi se dosegel kak sporazum. Finska je poklicala svojo delegacijo domov in ta je odpotovala iz Moskve v ponedeljek zvečer.

Ta neuspeh pri pogajanjih postane lahko usoden za mir v severni Evropi. Rusija je namreč odločena, da mora dobiti od Finske razne strategične točke, o katerih trdi, da so ji nujno potrebne za uspešno obrambo njene zapadne meje. Finska pa je enako odločena, da se zahtevam Rusije ne bo uklonila ter je pripravljena tudi z orožjem braniti svojo last. V resnici je zadnje tedne do popolnosti mobilizirala svoje obrambne sile.

Ako res pride do vojne, se boste pri tem pomerili dve skrajno neenaki sili. Finska namreč ne šteje več kakor nekaj nad tri in pol milijona ljudi, dočim jih ima Rusija nad 170 milijonov. V podobnem sorazmerju si stoji tudi oborožene sile obeh držav. Zanaša se na svojo naravno obrambo; njeno ozemlje je namreč vsled številnih močvirij in neštevilnih jezer takorekoč nedostopno in bodo lahko male čete zadrževale veliko armado.

Pred svetovno vojno je tvorila Finska del Rusije, dasi je uživala dokajšnjo avtonomijo. Kot tako je Rusija lahko uporabljala na nekaterih mestih za svojo zapadno obrambo in za važne točke zahteva zdaj Rusija za se. Predvsem ji gre za nekaj otokov v Finskem zalivu in za par naravnih utrdb ob finskem obrežju. S tem si hoče Rusija zavarovati dohod do Leningrada in za varnost tega mesta zahteva od Finske tudi kos zemlje severno od njega. V zameno za to pa ji je pripravljena dati Karelijo, pokrajino na vzhodu od Finske.

Resnost položaja, ker je Finska odbila te zahteve, povdarja jejo sovjetski listi sami, rekoč, da igra Finska nevarno igrjo, ki zna imeti resne posledice.

STRAH PRED ZAPOROM JO GNAJ V SMRT

Chicago, Ill. — Obsodba na en mesec ječe se smatra za neosrednji vzrok samoumora, ki ga je izvršila zadnje nedeljo 43 letnega Mrs. Kath. L. Cochran v svojem stanovanju na 1547 Fargo ave. Nekaj časa prej je namreč ženska pisala neko pismo, v katerem je omenila: "Vse, kar ima človek, je njegovo dobro ime in, kadar se to izgubi, ne ostane nič več." Ženska je bila obsodena v zapor pod obdolžbo vožnje v pijanosti in očitno

OBLJUBA NIZOZEMSKI

Naziji ji dali zagotovilo, da je ne napadejo.

Haag, Nizozemska. — Dočim se je zadnji teden smatralo, da stoji Nizozemska tik pred napadom od strani nazijske Nemčije, je pa te dni napetost skoraj docela popustila in pričakuje se, da je vsaj začasno Nizozemska še varna. K temu izpremenjenemu položaju je pripomogel predvsem obisk, ki ga je napravil nemški poslanik pri nizozemskem zunanjem ministru. Ob tej priliki se je namreč izrazil, da se nemška vlada točasno bavi ne z načrti za napad, marveč z odgovorom, ki ga bo dala na nizozemsko-belgijski mirovni apel. Temu apelu se namreč posveča resna pozornost, je dejal poslanik.

SOCIALISTI PROTI KOMUNISTOM

New York, N. Y. — Globok prepad, ki zeva med obema internacijonalama, socializmom in komunizmom, se je jasno pokazal na socialističnem shodu, ki se je vršil zadnje nedelje zvečer v Carnegie dvorani in na katerem je bilo navzočih okrog 4000 "sodrugov." Skoraj celi shod je namreč obstoj iz napadov in obzodb proti komunizmu, zlasti pa še proti paktu med Stalinom in Hitlerjem, češ, da je ta pakt izdajalstvo demokratičnej. Zborovalci so šli še bolj daleč, namreč, da so zahtevali, da se ima proti sovjetskemu poslaniku v Washingtonu, Konst. A. Oumanskiju, podzvete preiskava od strani vlade zaradi obdolžb, izraženih od Krivitskija, da je sovečasno bil Oumansky nekak agent sovjetske tajne policije. Kot govornik je na zborovanju nastopil tudi Kerenski, načelnik prve vlade po izbruhu revolucije v Rusiji.

POLET V STRATOSFERI

Pariz, Francija. — V nedeljo se je objavilo, da sta dva francoska častnika izvršila uspešen polet visoko gori v stratosferi iz Pariza v Brazilijo. Polet se je izvedel v vsej tajnosti.

USPEH AVTO RAZSTAVE

Chicago, Ill. — Avtomobilsko razstavo, ki se je vršila tukaj zadnji teden, je obiskalo okrog 381.000 oseb; kupčij za avtomobile pa se je napravilo na njej za vrednost pet milijonov dolarjev.

ji je sramota, ki bi bila s tem v zvezi, šla tako na živce. Pripomoglo pa je k temu brez dvoma tudi žalovanje za pokojnim možem, ki si je pred šestimi leti vzel življenje, ki pa ga ni mogla pozabiti ter je ob raznih prilikah omenila, da bo šla za njim.

STARŠI VDAHNILI OTROKU ŽIVLJENJE

Chicago, Ill. — S svojim dihom sta Mr. in Mrs. John Olsen, 5216 Harper ave., zadnje nedeljo ohranila pri življenju svojega 11 mesece starega otroka. Otroka so popadli resni krči na sapniku, da ni mogel dihati. Poklicani zdravnik, dr. E. S. Borton, jima je nato po telefonu naročil, naj dihata v otrokova usta, dokler ne pripe on in ognjeagaški oddelek z dihalnim aparatom. Starši so s svojim dihom v resnici obdržali otroka pri življenju, na kar je bil ta odpeljan v bolnico, kjer so ga s kislcem spravili izven nevarnosti.

KRIŽEM SVETA

Bratislava, Slovaška. — Tukajšnja vlada je izdala ukaz, da morajo izginiti vsa imena ulic, ki so nazvana po kakem Judu ali prostozidarju. Taka imena se morajo takoj nadomestiti z drugimi.

London, Anglija. — Iz severne Kitajske so bile odklicane vse angleške čete. Ostalo bo tam le kakih 100 vojakov, da bodo varovali imovino in vzdrževali red. To objavo je izdala angleška vlada zadnje nedeljo.

Atene, Grčija. — Nadaljnji korak k vzdrževanju miru ob Sredozemlju se je napravil zadnje nedeljo, ko ste Turčija in Bolgarija umaknili svoje čete od grške meje. Grčija je že prej podvzela podobni korak.

15.000 LETAL NA LETO

New York, N. Y. — Trgovska zbornica za aeronavtikto je zadnje nedeljo objavila, da je njena tozadevna raziskava ugotovila, da so ameriške tovarne zmogne, izdelati vsako leto po 15.000 aeroplanov.

Oglasji v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

VOJNA BREZ SOVRAŽNOSTI

Nemško in francosko vojaštvo na južnem delu zapadne fronte ne pozna nobenih sovražnosti.

Bazel, Švica. — Vojna, kakršna se vodi točasno na zapadni fronti, je nekaj tako svojevrstnega, da po svoji posebnosti vzbuja pozornost cellega sveta. Posebnost pa obstoji ravno v tem, da to sploh ni nobena vojna, vsaj ne takšna vojna, na kakršne je bil svet doslej navajen in kakoršna je tudi s strahom pričakoval.

Namesto "krvavega klanja" vlada po južnem delu zapadne fronte skoraj popoln mir. Ponokod ni bil oddan še niti en strel. Kakor pripovedujejo očitvidci, se vojaki na obeh straneh popolnoma neovirano gibljejo in niti od ene, niti od druge strani ne pade strel. Vlak, ki prihaja iz Švice v Nemčijo in vozi tik ob Siegfried obrambni liniji ter deloma tudi skozi njo, se lahko razločno vidi od francoske strani, toda doslej še ni bil obstreljevan. Da, še bolj daleč gredo te čudovitosti. Po cesti ob reki Renu, na nemški strani, se celo vozijo nemški vojaki s svojimi dekletki na kolesih, popolnoma brez strahu. Nedavno je neki nemški častnik nataknil belo rutico na konec palice in, vihrajoč z njo po zraku, je krenil preko nekega mostu čez Ren na francosko stran. Tamkaj je ponudil francoskim vojakom na straži cigarete in se pogovarjal z njimi. Šele neki francoski častnik je napravil tej komediji konec, toda je moral svojega nemškega tovariša naravnost prostiti, predno je ta odšel nazaj na svojo stran.

Pač čudna vojna in vojaki gotovo žele, da bi se s tako "grozovitostjo" nadaljevala do svojega konca.

Iz Jugoslavije

Izvoz lesa, ki je v prvih dneh vojne skoro popolnoma prenehal, se je zadnje čase zopet dobro počivil. Dolenjski vinogradi so zadovoljni z letino. — Smrtna kosa. — Razne nezgode in drugo.

Oživljenje izvoza jugoslovanskega lesa
 Ljubljana, 20. okt. — V prvih tednih po izbruhu vojne v Evropi se je naš prekomorski izvoz lesa docela ustavil. V zadnjem času pa je na Sušaku znova oživelo izvozno poslovanje. V prejšnjem tednu so nakladali mnogo lesa za izvoz v sredozemske države in v Italijo. Za izvoz v Italijo so nakladali celulozni les, ki je prodan v količini 2.500 vagonov. Nadalje so nakladali manjše partije trdega in mehkega lesa za izvoz v Nizozemsko, in večje količine za izvoz v Aleksandrijo. Neki angleški parnik je ukrcal 500 ton furnirskega lesa za Anglijo, neki drugi parnik pa je vkrcal precej lesa za Grčijo. Končno so bile odpremljene večje količine za izvoz v Južno Ameriko. Izvoz pa seveda še ni dosegel prejšnjega obsega. Mnogi izvozniki čakajo, kako bo z izvozom v Anglijo, ki se zanima za nakup velikih količin lesa, ker ne more več uvažati lesa iz držav ob Baltičkem morju.

Smrtna kosa
 V Ribnici na Dolenjskem je umrla Marijanca Bobek, hči pokojnega zdravnika Dr. Ivana Bobeka, ki je živel v Ribnici 50 let. — Na Brezjah je umrl Janez Šolar, posestnik — V celjski bolnici je umrl Jurij Bezgovšek, posestnik iz Št. Petra star 52 let.

Z brvi je padel
 V Rečici ob Paki je padel z brvi 31 letni posestnik Pustoslavšek iz Šmartnega ob Paki in se prav nevarno poškodoval.

Nesreča
 Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je odbijač vagona zdobil levo roko 52 letnemu železničarju Jerneju Šterku.

Nesporazum
 V ljubljansko bolnico je bil pripeljan 30 letni delavec Edward Šuštersič iz Dolge vasi pri Kočevju, ki se je z nekim sopivcem sprickal v gostilni in ga je nasprotnik udaril s stolom po trebuhu ter mu prizadel hude poškodbe.

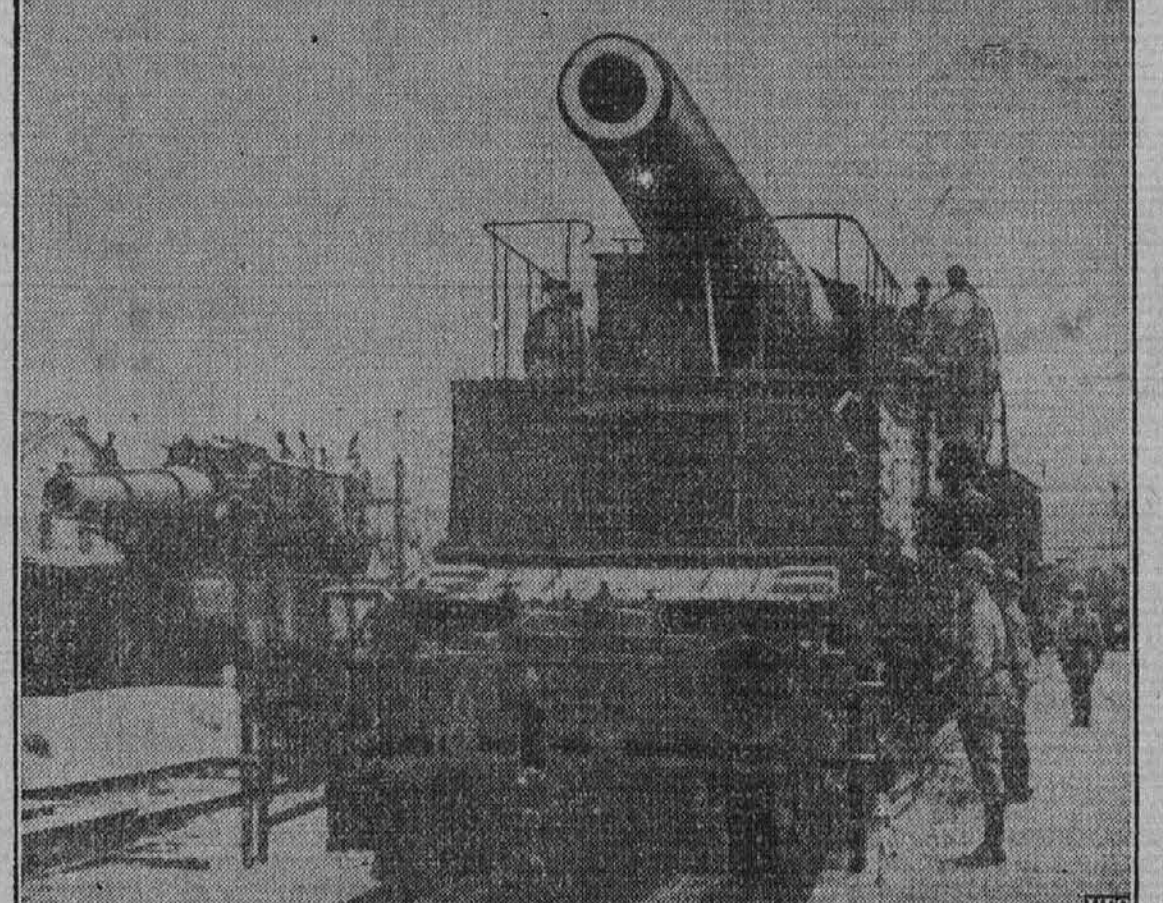
Nerodna učenka
 Herta Fischer iz Paker, se je učila šofirati, pa je napravila v spremstvu svojega učitelja vožnjo po cesti proti Št. Ilju. V Pesnici se je zapeljal z domačega dvorišča na cesto na kolesu 9 letni sin trgovca in gostilničarja Likovca iz Rance in nesreča je hotela, da je avto, ki ga je šofirala Herta, podrl fanta na tla in ga močno poškodoval.

Trgatev je končana

Novo mesto, 17. okt. — Trgatev po Dolenjskem je v splošnem opravljen. Zadnje deževje je napravljalo sicer precej neprilik, vendar je grozde srečno spravljeno pod streho. Letina po dolenskih vinogradih je bila res dobra, kakor že dolgo ne. Grozde je lepo dozorelo in je pričakovati prav dobro kapljo, le količina ne bo tolikšna, kakor se je izprva pričakovalo. Zaradi polletne suše grozde ni preveč sočnato in vinogradniki trdijo, da dajo tri tropine komaj toliko mošta, kakor običajno leto dve tropini (kolikokrat se pač stiskalnica napolni s tropinami.) Zaradi dobre kakovosti moramo seveda kljub manjšemu pridelku govoriti o zadovoljivi letini. Povpraševanje po moštu ni veliko, zato vinogradnike skrbi, kako bodo svoj dobri pridelek spravili v denar, ki ga nujno potrebujejo. Nekateri imajo še starino v zalogi, zato tem bolj želijo vnovčiti mlado vino.

Huda nesreča
 Posestnica Marija Mlakar-

EDEN NAJVEČIH FRANCOSKIH TOPOV

Nekje na francoski strani ob zapadni fronti je bila vzeta gornja slika in kaže enega največjih, 340 milimetrovskih francoskih topov.

VELIKA Blasnikova Pratika
 za 1940 je ravno dospela
 Vsebuje celo vrsto krasnih slik. Posebnost v tej letošnji Pratici je zemljevid Evrope, ki pokaže s statistiko koliko prebivalcev so imele države pred vojno. Posebna tabela kaže, kako so porastli Slovani v prebivalstvu. — Nadvse so zanimive letošnje uganke. Takih še niste slišali.
 Stane s poštnino 25 CENTOV
 Naroča se pri: Knjigarna AMER. SLOVENEK 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkom in dnevom po praznikih.

Izdaja in tiska: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cernak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Address of publication office: 1849 W. Cernak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina?	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnji številko v tednu je čas do četrtica dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Naša vera

Kar se danes pred našimi očmi dogaja kot posledica visoke cene, ki jo je bilo treba plačati za razširjenje življenjskega prostora Nemčije na vzhodu, je tako strahovito, da usodni razvoj dogodkov prehiteva vsak komentar tega, kar s tako naglico zavzema čedalje večji razmah in prekaša našo, sicer na vsaka presenečenja pripravljeno domišljijo. Komaj dva tedna od končnega zloma poljske države, že so prišle pod sovjetski protektorat baltiške države in sedaj je na vrsti četrta, Finska.

Svoboda je največja vrednota tako posameznikovega življenja kakor življenja narodne in državne skupnosti. Na tem počelu je zrasla krščanska vesoljska omika in njenih narodov in na tem sloni in se razvija ves njihov napredek v verskem, kulturnem in političnem pogledu. Kljub vsem plemenskim, gospodarskim in duhovnim borbam tako nemirne, razgibane in vedno delj stremeče Evrope, ki pozna najhujše krivice, so se njeni narodi vedno vrnili k temu osišču vsega njihovega prizadevanja: da si smejo sami krojiti usodo in uravnavati svoje medsebojne odnose po svobodnem razsodku in svobodnem sodelovanju, kakor je dostojno človeka, ki se zaveda svoje odgovornosti pred nekim nrvstvenim redom. Zato je Evropa bila vedno samosvoja, ni verovala v fatum in se za stalno ni pokorjevala nobenemu nasilstvu, ki se je moralo končno vedno umakniti svobodno hotenemu občemu redu in pravilom pravičnega življenja v razumni svobodi. Vse zmote in stranpoti prometejskega evropskega človeka in družbe le potrjujejo ta zakon našega osebnega in družabnega bitja.

Danes stojimo zopet pred veliko nevarnostjo, da ne bi se osnove tega našega bitja zrušile, kakor se je to zgodilo že nekajkrat v naši zgodovini, ko se je zagnal v našo celno val tuje miselnosti. Ni preteklo dvajset let, ko so Litovci, Latiši, Estonci in Finci s Poljsko vred postali svobodni narodi, potem ko so stoletja in stoletja bili podvrženi švedskemu, nemškemu in ruskemu igu. Njihova osvoboditev ni bila rezultat igre slučaja, marveč plod njihovih svobodoljubnih prizadevanj, ki so se v obliki zavestnega narodnega dela začela približno takrat, kakor pri nas, ko je bila po francoski revoluciji napočila pomlad narodov in so se začele majati stare avtokracije. Pod takim okorelim, nestrpnim in neusmiljenim absolutizmom, kakor je bil carski, ti mali narodi niso podlegli vplivu stomilijonskega ruskega naroda, ampak so brez lastnih šol, društev in gospodarskega naslona — kapital in veleposest je bila izključno ruska in nemška ali poljska, če govorimo o Litvi — ustvarili svojo narodno kulturo in zanjo trpeli po ječah in katorgah Sibiriije. Njihova državna osamosvojitve po minuli svetovni vojni je bila eno najbolj častnih poglavij sodobne zgodovine in je tvorila enega izmed temeljnih kamnov nove Evrope, veliko znamenje na njeni poti do čim popolnejše svobode in mirnega sožitja svobodnih narodov.

Komaj verjame človek, da se je vse to zdaj zrušilo v enem trenutku, ne da bi bilo osvajalcu treba za to karkoli žrtvovati, čisto igraje, kakor na šahovski deski kot srečna poteza diplomatske kombinacije. In vsa tista Evropa, ki ji je dragocena svoboda kot neobhodni princip javnega kulturnega življenja in ki se deloma nahaja na krvavem bojišču zanjo, deloma skuša posredovati, da bi se rešila po mirni poravnavi glavnih nasprotnikov, gleda prekrižanih rok, kako malim državam močni narekuje, da ne smejo več obstajati razun pod njegovim pokroviteljstvom, da služijo njegovim političnim namenom, da je njihova svoboda ovira za njegovo ekspanzijo in da morajo celo spremeniti svojo miselnost, ker je tako njegova želja in njegov interes! Po sto in štiridesetih letih smo se torej vrnili v Napoleonove čase, ko je bila Evropa na tem, da se pokori eni sami volji in ideologiji...

Vendar pa mislimo, da se Evropa temu ne bo uklonila, kakor se ni še nikoli. Prvo je narodova svoboda. Če hoče narod imeti to ali ono miselnost, to ali ono državno obliko, ta ali oni socialni red, je to izključno njegova stvar, stvar njegove svobodne samoopredelitve, njegovih notranjih strankarskih svetovnonazorskih ali političnih in sta-

novskih borb, nobena tuja sila pa nima pravice, da bi mu pod videzom neke ideološke osvoboditve ali pa celo v lastni utvari, da prinaša boljši red, vsilila svojo politično nadvlado in mu "svobodo" prinesla na konici bajonetov. Tuj narod je tuj narod in vsak zaveden narod se mora pred takim nasiljem braniti, naj tudi osvajalec odeva svoje egoistične plemenske in gospodarske nagone v plašč kakšnih "vesoljnih idej". To je Azija, to je nauk prerokov iz puščav in step, ki so podjarmljali narode v imenu "višjih idej", ki so se jim zdele božanske, ni pa za Evropo, ki na svobodi gradi svojo politično, družabno in kulturno stavbo in odklanja avtokracije, naj nastopajo v tej ali oni barvi. Le svobodni narodi morejo in morajo biti člani take skupnosti, v kateri vsak sebi izbira oblike svojega življenja, ne pa da bi mu jih vsiljevali tuji potentati in plemena.

Zato smo prepričani, da tudi baltiški narodi niso izgubili svoje neodvisnosti za vedno, ampak da se bodo dogodki zasukali tako, da se bo zrušilo delo golega nasilja.

Resnica končno vedno zmagaja, je čital nekje neki kandidat za javni urad. Zvečer je imel govor v prid svoje kandidature, v katerem bi imel razgaliti in razcefrati program svojega protivnega kandidata. Prevzet od prej čitanega pregovora, da resnica končno vedno zmagaja, je v svojem govoru pohvalil svojega nasprotnika in izjavil, da boljšega od njega ni nobenega za dotični urad. Od priznanja te resnice so bili volilci tako prevzeti, da kandidata, ki je izjavil resnico, so naslednji dan z večino izvolili v urad in protivnika porazili.

Svoboda govora je dobra le za tiste, ki svobodo govora temeljito poznajo. Za one, ki bi radi le klevetali in lagali o drugih, seveda take svobode ni.

SLOVENSKI NARODNI MUZEJ

Cleveland, O.

Vsak previden gospodar, farmer, ko pride jesen in ko njegovi pridelki na njivah in vrtovih dozori, jih spravi v shrambo; žito v žitnice, sadje, če ne more drugače ohraniti ga posuši ali vnuha v steklene in druge pridelke spravi na varno pred mrazom in zavaruje na kakršenkoli način pred uničenjem, da more svoje pridelke s pridom porabiti čez zimo za hranjenje družine in živali. To je nekaj povsem znanega, naravnega z materialnega, fizičnega stališča slehernemu rojaku v Ameriki.

Malo pa je takih naših ljudi, ki bi znali in hoteli ravnati na sličen način z našimi duševnimi pridelki, kateri so bili tudi dostikrat z veliko težavo in požrtvovanjem izgotovljeni, završeni, potem pa menj nič, tebi nič, prepuščeni v pozabljenje, v smrt, ne da bi se ohranilo živ spomin temu ali onemu dogodku. Koliko je rojakov po Ameriki, kateri so na en ali drugi način ohranili pri življenju razne dokumente, liste, revije, knjige in brošure, žive priče tega ali onega dogodka, ki je bil za svoj čas velevažen in je nekoč obračal nase pozornost naselbine, morda celo vseh Slovencev v Ameriki? Čemu se pišejo zapiski sej društev, klubov in organizacij? Mar ne za to, da bi imela mlada in bodoča generacija vpogled v naše

sedanje in bivše delovanje pri društvih, klubih ali organizacijah, v delo in razvoj posamezne naselbine? In koliko teh zapiskov se ohrani skozi številna leta za poznejši pregled, za zgodovino? Bogme, menim da jako malo.

Do sedaj res še nismo imeli nobenega pravega skupnega prostora za hranjenje teh tako važnih podatkov. Z ustanovitvijo Slovenskega narodnega muzeja v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu, pa se je dala prilika vsem društvom in klubom brez razlike polja, na katerem katero deluje, da shranijo v ta muzej sadove svojega dela, svojega prizadevanja, svoje zapiskov in druge stvari. Razume se, da vsako društvo, klub ali skupina, ki odda v varstvo Muzeja svoje zapiskov in druge predmete, iste za potrebo lahko nazaj dobi, ker ravno zato se naj bi jih shranilo v Muzej, da se jih res lahko dobi, kadar se iste potrebuje. Podpora društva vseh slovenskih organizacij v Ameriki naj bi se poslužila te prilike in poslala vse svoje stare zapiskov in dokumente, razne slike od razvitij zastav, programe svojih priredb, stare društvene zastave, regalije in drugo, kar bi ovekovečilo društvo, v Muzej. Dramska in pevska društva pa istotako. Posebno efektivno pa se zavarujejo pred pozabljenjem, če zberejo in pošljejo v Muzej vse programe svojih priredb, kot tudi slike zbora ali dramskih skupin in

druge važne dokumente. To pride v poštev tudi od društev, ki so prenehali biti aktivna in kdo izmed bivših članov hrani morda še tako zbirko.

Vse take prejete stvari se bo skrbno shranilo v Muzeju in bo v ogled in študijo sedanja mladi generaciji in potomcem, kdorkoli se za to zanima. V tem smislu obstoja ohranitev prizadevanja in rekord trudopolnega dela naših ljudi na društvenem, kulturnem in gospodarskem polju v Ameriki. Gotov sem, da bodo enkrat Slovenci zavzemali v ameriški zgodovini isto ugledno in spoštovano stališče kot ga zavzemajo danes drugi veliki narodi v obeh Amerikah. Zato, rojaki, ne podcenjujte samega sebe in svojega dela; ne dopuščajte, da bi se s starimi zapiskov društev in sej katerekoli organizacije igrali neodgovorni otroci in gnezdile v njih miši. Isto velja in so dragocenost za zgodovino letniki slovenskih listov, revij, knjig, brošur in programov ali spominskih knjig, izdanih ob raznih prilikah v raznih krajih v Ameriki. Rojaki, prosim vas, pošljite take stvari, če jih imate, v Muzej, kjer se jih bo pravilno shranilo in zavarovalo pred uničenjem.

Rojaki po naselbinah imate brez dvoma stare letnike listov in revij ter stare slike konvencij organizacij, katerih sibi. To je vse jako važno za sestavo zgodovine Slovencev v Ameriki; je potrebno, da se te stvari zbere kolikor se največ da in koncentrira v Slovenski muzej v Clevelandu, O. Važni so tudi zapiski konvencij naših podpornih organizacij ter njihovih pravil, od začetka do danes, ker iz tega se zasledi njih razvoj in napredek.

Slovenski narodni muzej, katerega je zapolnil razvijati Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., ni zadeva samo tega Doma ali samo clevelandške naselbine, pač pa je Muzej narodna zadeva, vseh Slovencev v Ameriki. Dom je le najpripravnije središče za ta namen v celi Ameriki. Vseh ameriških Slovencev je sveta narodna dolžnost da storimo vsak po svoji moči kaj koristnega za ta Muzej, za ta živi spomenik našemu skupnemu delu.

Mnogi rojaki imajo večje ali manjše zbirke zanimivih stvari, katere bi bile v veliko vrednost Muzeju in celoti, posamezniku pa ne koristijo nič. Zakaj bi odlašali z izročitvijo? Kadar kakšen priseljence umre, se v večina slučajih izvede v hiši kmalu potem "čistka" in tisti dokumenti, stari slovenski listi, revije, knjige, slike itd., ki so vam še tako pri srcu, oziroma so bili tudi pokojnim pri srcu, so marsikje zgoreli na kupu smeti in bili uničeni po preostalih otrokih, ki dostikrat ne zapopadejo važnosti predmetov in jih enostavno uničijo. Ne dajte, da bi se z vašo zbirko tako zgodilo! Dobro vem, da je bilo na tak način že veliko stvari uničenih za vselej. Da se slučaj v bodoče ne ponove tožadevno, volite sami, sedaj,

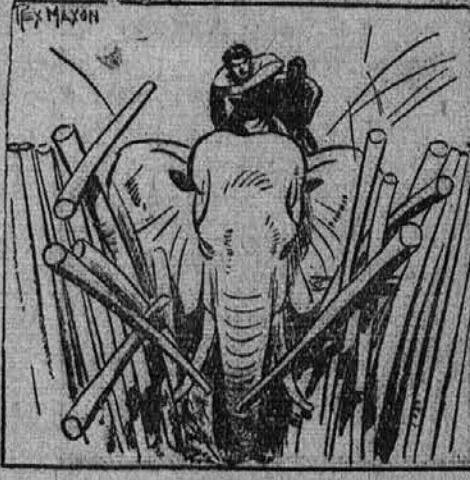
Frank Perovčič

Predstavite v a šim prijateljem "Amer. Slovence" in jim ga priporočite, da so nanj stroče!

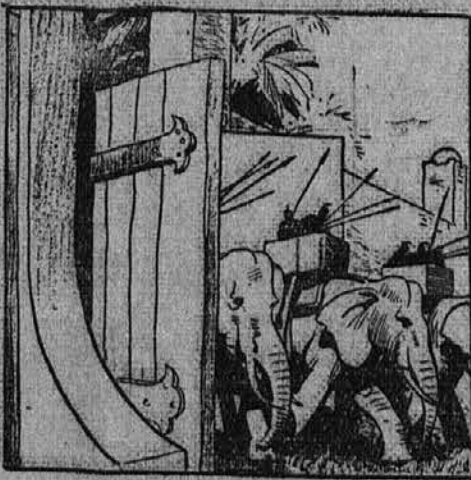
Napisal: Edgar Rice Burroughs

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE

(105)

Prva stena, ki je ločila prostor za sužnje in jetnike, do vhoda v areno, je bila že podrt. Samo nekaj korakov naprej je stala druga, ne se tudi ni mogla uprati mogočnemu slonu. Močni leseni stebri so se upogibali pred slonom kot travnate bilke. Tako so slon, Tarzan in Valthor prišli v prostost.

Menofra vsa razburjena je pa dajala zmedena povelja vse na okolu: "Vijmite jih! Ubijte jih!" Vojski so kmalu razumeli položaj in hitro pripravili druge slone. Ko so ubežniki bili že precej daleč, so že opazili, kako so skozi glavna vrata mestnega obzidja hiteli sloni z vojski za njimi.

Ker so vojski na povelje razburjene Menofre uporabili najhitreje slone, so bili v nekaj minutah že dokaj blizu beguncev. Četudi je slon velikán hitel kolikor je mogel, so bili nekateri Menofrinih slovcv še hitrejši od njega. Sreča je bila, da so bili težko obloženi, ker jih je precej oviralo.

"Precej težko so obloženi," reče Tarzan, ki se je ozrl nazaj. Valthor priklina in pravi: "Če nas vsaj pol ure še ne vjamejo, pa smo na varnem." Trenutek na to pa zopet vzklizne presenečen: "Bogovi naj nama pomagajo! Vidiš, Catheceji so pred nami z oboroženo silo. Med dvema sovražnikoma smo!"

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Kap ga je zadel

Cleveland, O. — Pretekli četrtek zjutraj je nagloma za srčno kapjo preminul mnogim poznani rojak Rafael Rossa, v starosti 59 let. Doma je bil iz St. Vida pri Vipavi in je prišel v Ameriko pred 33 leti. Zapuščala tri hčere. — Soproga mu je umrla pred kakimi desetimi leti. — V starem kraju zapuščala brata. Pokopan je bil zadnji ponedeljek iz cerkve Marije Vnebovzete na Calvary pokopališče.

Zopet doma

Calumet, Mich. — Mr. Mike Mihelič, tukajšnji pionir, ki živi na Oak Street, se je te dni povrnil iz bolnišnice, kamor se je podal zaradi težke bolezn. Zdravje se mu počasi vrača in prijatelji mu žele, da bi skoraj popolnoma okrevale.

Nezgodna pri pogrebu

Cleveland, O. — Ko se je zadnji teden vršil tukaj pogreb pokojnega rojaka Johna Kovača, je že blizu Calvary pokopališča pridrvel neki avto naravnost v vrsto pogrebnih avtomobilov in zadel avto, katerega je vozil Mr. Stepic, svak pokojnega Johna Kovača. Pri tem je bilo več žensk, ki so bile v avtomobilu, močno ranjenih in so jih morali odpeljati v bolnico.

Smrt rojaka

Trinidad, Colo. — Tukaj je nedavno podlegel operaciji Josip Saffič, s starosti 49 let. Pokojni je bil doma iz Jelšan pri Voloskem v Istri in je bil v Ameriki 85 let. Zapuščala ženo, sina in dve hčeri.

Avto jo je zadel

Calumet, Mich. — Ko je oni dan Miss Rose Briški, hčerka Andreja Briški iz Ahmeeka šla na delo v Mohawk, kjer je bila zaposlena, jo je na cesti zadel neki avto in je dobila hude poškodbe. Odpeljana je bila v bolnišnico v Laurium, kjer so ji povezali rane, nakar so jo odpeljali na dom, kjer se sedaj zdravi.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Mrs. Anna Rakovec z Ashburton Rd. je te dni prejela iz starega kraja žalostno sporočilo, da ji je na Golniku nad Kranjem umrla njena mati Neža Golmajer v starosti skoro 94 let. Poleg zgoraj omenjene hčere zapuščala v domovini sina in hčer.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovincu" so vedno uspešne.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

POZORI! Pogled na številke poleg naših in imena. Ako ti je naravnost peščala obnovi jo in pomazaj listu!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO
Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Golesh, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomasic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenc", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NADALJNO POROČILO KAMPANJE ZSZ

Do 31. oktobra je v tekoči ZMAGOSLAVNI KAMPANJI pristopilo 469 novih članov in članic, in sicer 187 v aktivni ter 282 v mladinski oddelek. Društvo Slovan št. 3 se najbolj odlikuje za mesec oktobra, kajti sobrat Spiller je poslal kar 16 novih članov in temu pa sledi drugo Pueblsko društvo, Western Star št. 16, za koje društvo je pa sobrat Rupar poslal 9 novih članov. Sobrat Popovich je poslal 7 novih članov za dr. Svoboda št. 36 ter s tem zavzel tretje mesto za zadnji mesec. Po spodajšnji tabeli je razviden natančen rezultat vsakega posameznega društva, ki je v tekoči kampanji pridobilo kaj novega članstva, sledeče:

Dr. št.	Število novih članov Aktivnih Mladinskih	Število kreditov	Dr. št.	Število novih članov Aktivnih Mladinskih	Število kreditov
1	11	17	27	1	3
2	16	20	29	3	7
3	6	8	30	1	0
4	6	4	32	0	7
5	2	1	33	23	27
6	2	9	36	22	27
7	1	0	37	0	11
8	5	3	38	5	4
9	1	3	41	19	43
10	4	4	44	0	5
11	1	6	45	6	2
12	9	9	46	1	0
13	3	7	48	8	7
14	1	1	51	1	0
15	11	11	52	4	15
16	0	1	56	0	4
17	8	11	57	1	3
18	5	8			

SKUPAJ: 187 282 328

Dr. Trail Blazers št. 41 v Denverju je še vedno na prvem mestu z 40½ krediti.
Dr. Three Star št. 33 v Chicagu je še vedno na drugem mestu z 36½ krediti.
Dr. Svoboda št. 36 tudi v Chicagu še vedno trdno stoji na tretjem mestu z 35½ krediti.
Dr. Slovan št. 3 v Pueblu je zavzelo četrto mesto z 26 krediti.
Dr. sv. Martina št. 1 v Denverju je potisnjeno na peto mesto z 19½ krediti.
Dr. North Eagle št. 21 v Ely je potisnjeno na šesto mesto z 16½ krediti.
Dr. Western Star št. 16 v Pueblu je dohitelo dr. Marija Pomagaj št. 24 v Salida, Colo. ter imata k dobrem vsako po 13½ kreditov.
Dr. Slovenski Sinovi št. 48 v Vancouverju in dr. Youths of America št. 52 v Spring Glenu sledita vsako z 11½ krediti.
Vsem zgorajšnjim desetim društvom, ki so pridobila nad 10 kreditov, se iskreno zahvaljujem za njih agilnost ter se jim priporočam, da v ostalih dveh mesecih tekoče kampanje podvoje njih agilnost ter pridobe vsaj še toliko novih članov kot so jih do sedaj pridobila. Ostalih 25 društvom, ki so že pridobila nekoliko članov, toda manj kot deset kreditov, se pa tudi priporočam, da pridobe vsaj še toliko novih članov, da bodo dosegla 10 kreditov, kakot kvota je predpisana za vsako posamezno društvo v tekoči kampanji. Onim enajstim društvom, katerih številnik ni opaziti na zgorajšnji tabeli, se pa tudi priporočam, da naj store vse v njih močeh, da ne bodo ob zaključku kampanje označeni na nečastnem mestu, da niso pridobila nobenega člana v tej naši veliki kampanji. Toraj podvojimo vse naše sile in moči ter skušajmo še v tekočem mesecu pridobiti dovolj novih članov, da bomo dosegli zaželjeni cilj, 1000 novih članov. Ne pozabimo, da tekoči mesec obaja naš agilni gl. predsednik, Mr. Jurjovec, njegov rojstni dan, zato se uljudno priporočam, da storimo vse v naših močeh v čast in darilo za njegov rojstni mesec, z ozirom na to, da pridobimo 581 novih članov, katero število potrebujemo do zaželenega cilja.

Bratski pozdrav,
ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

OFFICE OF THE SUPREME JUV. SUPERVISOR

SHALL WE REPEAT OUR RECORD OF 1938?

In our Anniversary year of 1938 the Fraternal Monitor, a nationally famous magazine with 48 years of service devoted to the fraternal benefit system, listed our Association with 16 other organizations making the best gains in juvenile enrollment. We were recorded with 525 new juveniles enrolled in that year. This is sufficient proof that we can do a thing if we try hard enough.

If we are to reach and surpass that record we must work real hard in the remaining two months of the Victory Campaign with the same earnest effort, interest and enthusiasm. Every WSA lodge in the United States and Canada should make a special effort to surpass their achievement of the last year. (As of October 31st of 1939 we enrolled 255 new juveniles.)

The answer to the question at the heading of this editorial is in your hands and it is the duty of every member to see that we not only repeat our record of 1938, but do their utmost to surpass it.

Our wonderful Juvenile Department deserves to grow better than it has in recent months. There are thousands of eligible children throughout the land not belonging to our organization because we take no steps to enroll them.

THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION THE BEST HOME SAFEGUARD

Help The Organization That Helps You.

It is your loyal duty to take an active part in all affairs of YOUR Association. Read below how you may help yourself, your lodge and the Association.

Victory Campaign

Ending on December 31, 1939.

FREE MEDICAL EXAMINATION
Medical examination fees for adult applicants will be paid by the Supreme Office.
No medical examinations are required for juvenile applicants, excepting in the State of Ohio which will be paid by the Supreme Office.

COMMISSIONS
50c commission will be given for each juvenile applicant, accepted, providing such applicant pays at least three monthly assessments.
New juvenile members will not be required to pay the first month's assessment, but a few month's dues should be collected.
For new adult applicants accepted, and providing they pay at least three monthly assessments, the following amounts will be paid:
\$1.00 for every new member insured for \$250.00
\$2.00 for every new member insured for \$500.00
\$3.00 for every new member insured for \$1000.00
\$4.00 for every new member insured for \$1500.00
\$5.00 for every new member insured for \$2000.00

SPECIAL PRIZES
The lodges of the Association are evenly divided into three separate groups. Each group will participate in the following prizes in accordance with the terms stated herein.
One (1) credit will be given for every new adult applicant accepted, providing they pay at least three monthly assessments.
One-half (½) credit will be given for every new juvenile applicant accepted, providing they pay at least three monthly assessments.
Twenty-five (25) extra credits will be given to any person who organizes a new lodge. Such credits may be given to any lodge by the recipient of the same.
FIRST PRIZE of \$150.00 to the group that secures the most credits, providing a quota of 250 credits is obtained.
SECOND PRIZE of \$125.00 to the group that secures the second most credits, providing a quota of 200 credits is obtained.
THIRD PRIZE of \$100.00 to the group that secures the third most credits, providing a quota of 150 credits is obtained.
The Division Manager will divide the prize money, won by his group, among his lodges in proportion to the credits they obtain. A lodge must obtain at least 10 credits before it is eligible to share in the division of any prize.
A Grand Prize of a GOLDEN GAVEL will be presented to the lodge that secures the most credits in the Victory Campaign, and the "Championship Trophy", properly engraved, will pass into its temporary possession. Said trophy becomes permanent property to lodge winning three consecutive membership campaigns.
A beautiful WRIST WATCH shall be given to any person who organizes a new juvenile branch of not less than 15 juveniles, providing such person sees that said branch is fully active and properly supervised with at least 15 members on the rolls for the period of one year.

ADDITIONAL CREDITS
According to the rules in the Special Contest to select juvenile delegates, credits will be allowed for all new members secured in this Victory Campaign as soon as applicant completes one year of membership. These credits may be secured by the juveniles themselves, or by adults who may transfer credits to some worthy juvenile.

These children need our organization and the organization needs these children.

Why not you, Mr. and Mrs. WSA member, first of all enroll the children in your own household, then have the children of your relatives and friends join. We urge you to call at every home where there is a child and explain the splendid benefits for our juveniles for the small amount of 15c dues per month. You will find that you will secure many new juvenile members.

As you already know, the month of November has been designated as "Supreme President's Birthday Month" and we are going to present to him a gift in the form of a substantial gain in membership this month. Everybody recognizes sincerely and honestly the fact that Mr. Leo Jurjovec has been a capable leader and a guiding spirit in the remarkable progress of our Association since he was elected at the Denver convention in 1937. In appreciation of this fine work it will be a fitting testimonial for each and every one of us to obtain at least one new adult or juvenile member.

"Get A Member In November" is the slogan for this month, and it is my personal desire that a record enrollment of juveniles be made during the month of November thereby contributing to the success of the "Supreme President's Month." Let us then continue the good work in the month of December, strive to surpass the record of 1938, equal the adult and juvenile memberships, reach the goal of a total of 1000 members in this campaign, make it a fitting climax to the Victory Campaign so that we can justly feel proud of an outstanding achievement and a job well done.

Our Juvenile Department is growing, but there is still plenty of room for expansion, so we urge all to increase their efforts. We want to hear especially from those lodges that have not to date reported any activity or enrolled any new juveniles. Yours for a bigger and better Juvenile Department,
GEO. J. MIROSLAVICH, Supreme Juvenile Supervisor.

ZSZ ENGLISH SECTION

HOME OF SLOVENIAN SOCIETIES TO GIVE NEW YEAR'S EVE DANCE ON DEC. 30

Denver, Colo....

The Home of the Slovenian Societies will hold its annual dance and party on Saturday, December 30 instead of the next night which is the official New Year's Eve. This will enable the people to take part in this outstanding celebration and still attend and support any other affair given by an organization to which they belong.

It is fitting and proper that we attend the affairs of our own organizations in preference to private ones where the profit goes to an individual or company operating for commercial purposes, especially since our local institutions give these affairs only now and then for worthy causes. Then, too, it is proper and urgently necessary that we get together on these occasions for friendship's sake.

The readers are requested to reserve December 30 for the dance and party to be given by the Slovenian Home. The admission will be 75c each and will include plenty of liquid and other refreshments.

The three WSA Denver lodges are share holders in the Slovenian Home and it is expected that all our members here and vicinity will give their affair their loyal support. Boost it!

UNITED COMRADES JUVENILE BRANCH NO. 1
Denver, Colo.

What's coming in the next two months? First of all, your next meeting on Sunday afternoon, November 26, when you can again enjoy the same kind of games we had last meeting—with prizes for whoever turns out to be the best. After the meeting, an "Amateur Hour" will be conducted. Come prepared to be on this pro-

there should be no let down in activities. We must keep up that spirit of cooperation, especially in the short time remaining in the Victory Campaign. Let us "do our stuff" for Leo in this Supreme President's Month and without a doubt finish on top in the membership race when comes along the last lap and finish on December 31. We'll honor Leo this month, but by golly friendship ceases next month and we will leave his lodge behind eating our dust at the end of the campaign. What say, Trail Blazers?

While all lodge meetings should be important enough to attend, your scribe wishes to stress the importance of the next two meetings. At the next meeting on November 20 reports of the Turkey Party will be given and all members are urged to make complete return on tickets issued to them. Other unfinished business will be disposed of and vital business and affairs for the immediate future will be taken up. Come pick a name out of the hat for exchange of Christmas presents at the next meeting. At the meeting on December 18 the election of officers will take place and each and every member should be present to cast his vote for the men and women he feels best qualified to hold offices in the lodge. Come out and help select officers and then pledge to give your loyal support all of next year by attending all the meetings you possibly can, lending your vision and wisdom to help make the Trail Blazers the outstanding unit in the WSA.

We repeatedly remind you that this is YOUR LODGE—make it so by taking an active part in its welfare and progress. Take a survey of your deeds in behalf of your lodge and see if you have been faithful. We surely owe a debt of gratitude to the members who have toiled to make our lodge what it is today, for they left no stone unturned to see that it was well taken care of whether it was from a social or business standpoint. So a little more cooperation from the members who remain idle in our work will make lodge conditions even a great deal better for all concerned. The great work that the Trail Blazers Lodge is doing for humanity merits your sincere support.

Your scribe is reminded of a quotation by some great guy or other which we and all in the Association should memorize: "All that we have gained can easily and quickly be lost if we allow ourselves to become lax and unalert."

Thank God, our Supreme Officers, and the officers of the Trail Blazers are not lax, but are very alert. We of the rank and file must use them as a pattern and perform our little bit accordingly. (This article seem like I am stealing some of Betty's stuff. With apologies.)

Your Scribe of 41.

IZ DOMOVINE

Spoznal svojo zmoto

V katoliško cerkev se je 19. oktobra zopet povrnil Franc Kager, pasar in optik v Celju. — Pred leti je bil izstopil iz katoliške cerkve, pa je spoznal svojo zmoto in se zopet vrnil med svoje.

Nesrečen padec

V Ljubljani v Hrenovi ulici je 20 letni mizarški pomočnik Alojz Mehle, doma iz Luč pri Višnji gori tako nesrečno padel, da si je močno pretresel možgane in so ga morali odpeljati v bolnico.

Podlegel poškodbam

V celjsko bolnico je bil nedavno pripeljan 47 letni posestnik Franc Senkar iz Slivnice. Pri podiranju drevoja je padlo podžagano drevo nanj in mu zdrobilo levi kolk ter mu prizadejalo huđe notranje poškodbe, katerim je čez nekaj dni v bolnici podlegel.

Nesreča na cesti

Na tragičen način je izgubil življenje 32 letni graničar Radomir Stojanovi, ki je bil v službi v Genterovcih pri Murski Soboti. S kolesom se je zalatel v oje nasprotni vozečega voza in dobil huđe poškodbe, katerim je podlegel na poti v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na
1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
od 2. do 4 pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.
Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.
Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

NE BO TI V ŠKODO — ČE ZVEŠ!

PODMORNICA IN ŽIVLJENJE V NJEJ OB NAPADU IN ZASLEDOVANJU (Dalje)

Kadar se podmornica spusti pod morskovo površino, je povsem zaprta. Pripravljen ima stisnjen zrak, ki ga uporablja zato, da iztisne iz svojega trupa vodo, kadar se hoče spet dvigniti na površino. Diesel-motorji, ki trošijo mnogo zraka, morajo takrat prekiniti svoje obratovanje, in v tem času gonijo vijake podmornice električni stroji, ki črpajo tok iz akumulatorjev. Posadka mora ves čas dihati isti zrak, ki je bil v podmornici takrat, ko se je spustila. Kajpada postane ta zrak zelo slab, posebno, če podmornica ostane pod vodo dalj časa. Toda o tem, koliko časa ostane podmornica pod gladino, ne odloča vzdušje v podmornici, ampak jakost njenih akumulatorjev. Ako bi podmornica plula pod vodo s polno brzino, bi akumulatorji vzdržali komaj dve uri. Zato je treba brzino in sploh vse, kar troši električni tok, zelo racionalno izkoriščati.

Poročnik je naposled zadovoljen in javi kapitanu: "Izravnali smo položaj!"

"Dobro. Zadržite še naprej položaj in isto brzino. Pridem pogledat čez deset minut!"

V tem hipu stopi pred kapitana kuhar in mu naznani: "Kava je pripravljena, gospod kapitan!"

"Hvala!"

Samo oni, ki je preživel nekaj ur na poveljniškem mostu podmornice v vstajajočem jutru, izpostavljen vetru in pljuskanju valov, more doumeti, koliko iskrene hvaležnosti je bilo v tej besedi.

Vsa notranjost podmornice je od vrha do tal podobna labirintu samih strojev, aparatov, vzvodov, zaklopov, pip, žic itd. Laik bi se v tem labirintu sploh ne mogel znajti. Toda posadka podmornice je dobro izvežbana in točno pozna vse naprave ter zna z njimi tudi brez napake ravnati.

Poročnik je s tretjim častnikom in enim mornarjem že stotič pregledal torpeda in njihove cevi. Velike jeklene ribe morajo biti pripravljene vsak trenutek in ako niso dobro nameščene, ne bodo zadele cilja. To bi pomenilo izgubo 2000 funtov. Razen tega bi podmornica z zgrešenim strelom izdala sovražniku svojo navzočnost in se izpostavila veliki nevarnosti.

Toda poročnik ni nikjer našel napake. Kapitan pogleda na uro in spregovori: "Zdaj se bomo dvignili in malo pogledali naokrog. Gotovo se je že toliko zdanilo, da se bo videlo. Dvignite

nalahko podmornico na 30 čevljev!"

Motorji, ki spravijo v gibanje hidroplane, začno brneti. Dolgi črni kazalec naprave za merjenje globine se počasi pomika nazaj. Treba je previdnosti, kajti za podmornico utegne postati usodno, ako bi se prehitro dvignila in se izmenada znašla nad morskovo gladino.

"Trideset čevljev, gospod kapitan."

"Periskop kvišku!"

Kapitan se nagne nad vdolbino, v kateri leži periskop, in opazuje dolgo bakreno cev, ki se dviga. Odprtina za gledanje je še pri njegovih kolenih. Sklone se ter prične opazovati. Sivozeleno morskovo vodo vidi, ki pa postaja od hipa do hipa svetlejša. Slednjič se posveti njegovim očem dnevna svetloba.

"Stoj!"

V globini trideset čevljev opazuje kapitan skozi periskop, kaj se dogaja na morskovi površini. Vrh periskopa moli iznad gladine samo 20 cm, podmornica pa pluje tako počasi, da je sled periskopa na vodi skoraj neopazna. Kapitan obrača periskop okrog njegove osi, da bi se razgledal na vse strani. Nekaj hipov napeto miruje, nato pa ukaže:

"Spustite periskop! Krenite desno! Globina štirideset čevljev! Polna brzina desnega motorja, levi naj obratuje nalahko! Pripravite torpeda!"

Povelja se izvrše.

Sovražna križarka v spremstvu rušilcev. Nahajamo se pod kotom dvajset stopinj napram njeni desni strani. Oddaljeni smo 6000 čevljev. Dvignite brzino na 18 vozlov."

Kapitan se ponovno vrne k periskopu in pazljivo gleda skozi odprtino. Posadka, ki je zbrana okrog njega, pozorno spremlja izraz njegovega obraza. Njegove oči so njihove oči. Njegovi možgani so morali zadržati polno sliko onega, kar je mogel videti nad površino, čeprav je gledal samo nekaj hipov, da ne bi izpostavil podmornico nevarnosti, ako bi sovražnik zapazil periskop.

"Ustavite oba motorja! Spremenite smer! Globina trideset čevljev!"

Podmornica je toliko zmanjšala brzino, da se zdaj jedva še pomika naprej.

"Dvignite polagoma periskop!" (Konec prih.)

ZEMLJA NA PRODAJ

Prodam 83 akrov zemlje ob križišču cest, obstoječe polovico iz gozda. Blizu jezera Berry Lake, Wis. Prilika za ustanoviti "Summer Resort." Cena nizka. Pišite na Joseph Woisk, Underhill, Wis.

Božična darila

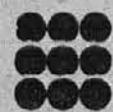
svojim domačim v stari kraj bo prav, da letos pošljete malo preje, kakor ste druga leta. Voje homatije v Evropi povzročajo zakasnitve pri parnikih in železnih, itd. Zato, da bodo vaše božične pošiljke dostavljene do zaželenega časa je prav, da letos kak teden ali dva, iste preje odpravite, kakor ste jih preje v normalnih mirnih časih. Mi pošiljamo denar v Jugoslavijo in Italijo redno po dnevnem kurzu. Včeraj so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:	ITALIJANSKE LIRE:
Za \$ 2.50 100 Din	Za \$ 3.15 50 Lir
Za \$ 4.80 200 Din	Za \$ 6.00 100 Lir
Za \$ 7.00 300 Din	Za \$ 11.85 200 Lir
Za \$ 9.20 400 Din	Za \$ 17.25 300 Lir
Za \$ 11.25 500 Din	Za \$ 28.00 500 Lir
Za \$ 21.75 1000 Din	Za \$ 55.50 1000 Lir
Za \$ 43.00 2000 Din	Za \$ 109.00 2000 Lir

V ameriških dolarjih zdaj ni mogoče nakazovati pošilk. — Pri višjih svotah se dovoli popust. — Radi zmedenih razmer v Evropi je možno, da tu in tam kaka pošiljate zakasni, vendar kolikor je mogoče, se pošiljate točno dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo.

Vse pošiljate naslovite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Ilanig

Tatenbah je povesil oči, ker ni mogel pogledati v obraz prevaranemu prijatelju. Lilienberg je stal strog in resen pred njim kakor sodnik, ki je pripravljen, vsak hip zlomiti palico nad zločincem. Čez nekaj časa reče:

"Grof Tatenbah, nikdar ne bi bil mislil, da bom moral možu, ki sem ga v življenju spoštoval, prinesiti smrtno naznailo. Ker pa moram izpolniti to žalostno dolžnost, mi je tudi treba vam sporočiti, da ni upanja na vašo pomilostitev."

"Torej moram umreti," zastoče nesrečnež, "ne, ne, jaz ne morem, jaz nočem umreti! Imejte usmiljenje z menoj ter me rešite! Ali me niste takrat, ko sem vas rešil smrti, zagotovili, da morem računati na vas kot prijatelja pri vsaki priliki, zlasti v nevarnosti in stiski?"

Lilienberg zmaje z glavo ter reče:

"Nesrečnež, saj vas vendar nisem jaz obsodil, ampak postava, ki se ne da upogniti. Četudi bi pozabil na to, kako ste me prevarili, ter bi se potegnil za vas, bi to bilo zaman. Tu ne pomaga nobena prijateljeva beseda ne posredovanje, cesar je odločil in ne prekličite svoje besede. Da je prišlo tako daleč, je vaša krivda. Odločilni sta bili vaši dve pismi, ki so jih dobili pri Rudolfiju. Ako bi teh pisem ne bili pisali, bi bili danes svobodni mož."

"Gorje meni, usoda me preganja," vzdihne Tatenbah, "če pa že moram umreti, bi vendar prosil, naj me ne usmrtilo z mečem, marveč mi odpredajo žile v kopeli."

"Grof Tatenbah," reče hladno in odločno Lilienberg, "vi boste, tako se glasi cesarjevo povelje, usmrčeni 1. decembra z odsekanjem glave. Če se hočete pripraviti na pot na oni svet, je dobro, če pa ne, je to vaša stvar, smrtna kazen se kljub temu izvrši. Imate še dovolj časa za to. Zdaj pa z Bogom! Naj vam bo odpuščeno, ker ste me varali, ko sem vas smatral za zvestega služabnika cesarja, pa ste bili veleizdajalec. Bog naj vas milo sodi!"

Gospod Lilienberg se je hotel odstraniti, nesrečni grof pa ga je zadržal.

"Torej ni rešitve, niti usmiljenja," vzkligne, "ali nisem dosti dolgo trpel na Schlossbergu v ozki celici? Ali nima cesar nobene milosti za skesanega, ponižanega in tudi kaznovanega podanika?"

Tako je tožil nesrečnež.

Lilienberg mu je mirno odvrnil: "Nikdar si ne bi bil mislil, da se bomo vi, grof Tatenbah, častivredni mestni sodnik in jaz sestali v tej sobici na rotovžu ter da bom jaz imel težko dolžnost, sporočiti vam smrtno obsodbo. Ker pa se nič na svetu ne zgodi, česar Bog noče ali ne pripusti, vđajte se v božjo voljo. Zatorej bodite pogumni kot mož in kristjan, ki ve, kaj in kako je umreti."

"Da," poseže vmes Peter Volk, "če ste, gospod grof, ravnali v življenju včasih nemožno, nastopite sedaj v smrti možato in ponosno. Pokazite, da ste kristjan, ki mirno gleda usodi v oči, ker ve, da se ne da nič spremeniti."

Tudi duhovnik mu je prigovarjal v tem smislu.

Nato se dvigne grof Tatenbah ter reče mirno:

"Če torej moram umreti, naj bo. Prej se hočem spraviti z Bogom."

"In Bog vas bo milostno sprejel," reče Abele, "glejte, tudi vaš strogi, a pravični vladar hoče milostno z vami ravnati ter bo dal opraviti za mir vaše duše 2000 svetih maš."

Tatenbah se je vdano in srčno zahvalil za to milost. Ko so navzoči videli, da se je nesrečnež potolažil, so zapustili tiho celico. Pri obsojencu je samo ostal duhovnik, ki mu je govoril besedo tolažbe, ga bodril k zaupanju v Boga ter ga spovedal.

Prišel je popoldan in z njim najbridkejša ura v življenju nesrečnega jetnika.

Odpri so se vrata, vstopil je jetničar Jurij Vamprecht, za njim Tatenbahov strežnik Tarrody, ki je vodil za roko dvajsetletnega grofovega sina Antona.

Grof Tatenbah je skočil kvišku, v obrazu prebledel in zopet zardel, nato je planil k svojemu sinu ter padel pred njim na kolena.

"Bog te blagoslovi, moje ljubljeno dete," vzkligne, "ti moje srce! Pogledj svojega nesrečnega očeta. Odpusti mi radi Kristusovih ran, da sem te spravil ob tvoje plemstvo in vse premoženje. Odpusti mi. Grešil sem, pa sem bil k temu od drugih zapeljan."

Strastno je stisnil sina k sebi, ga poljuboval na usta in močil njegovo čelo s solzami.

"Bog s teboj, moje drago dete," vzkligne v največji bolesti, "pozabi na to, kar je zakrivil tvoj oče. Njegova nesreča naj ti bo svarilo. Bodi pošten, kreposten in zvest v vsakem oziru."

Ubogi deček je objel s svojimi nežnimi rokami očeta okoli vratu ter glasno ihtel. Spregovoriti ni mogel niti besede, ker je čutil v svojem srcu preveliko očetovo bolest.

"Kje pa je moja soproga," vpraša grof strežnika Tarrodyja.

"Gospa soproga je težko bolna," odvrneta, "odkar ji je bilo zabranjeno potovati na Dunaj ter prositi na cesarskem dvoru milosti."

"Torej je ne bom videl več," potoži grof s sklonjeno glavo, "bo me pa njena podoba spremljala na težki poti iz življenja v smrt."

Od bolesti prevzet je zakril obraz z obema rokama. Nato je zopet objel svojo sina, ga poljuboval ter ga blagoslovil.

Ubogi otrok se je poslovil od očeta za sebe in za mater. Ni mogel očetu reči v slovo niti besede, samo ihtel je od žalosti in goste solze so mu tekale po nežnem obrazu. Bila je težka ločitev, saj je bila ločitev za vedno.

Odšli so vsi trije, zaprla so se vrata. Slišali so se nekaj časa koraki zunaj celice, potem pa je postalo vse tiho. Grof Tatenbah je ostal sam, da preživi zadnjo noč na zemlji.

(Dalje prih.)

Kjer katoličani ne skrbje za razširjevanje svojega katol. tiska, tam da je jo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

NE POZABITE!

Da je v teku kampanja mesečnika "Novoga Sveta", ki se zaključit ta mesec dne 30. novembra 1939. Ne pozabite, da so vam na razpolago lepe nagrade za nove in stare naročnike. Vsakdo kdor le tudi samo obnovi naročnino za celo leto, je deležen ene izmed krasnih slik: 1. Sliko krasnega "Križevega pota"; 2. Sliko sedanjega "Sv. Očeta Pija XII."; 3. Sliko "Večer v planinah" in 4. Sliko "Mati z otroci". Vse slike so krasne. — Obenem ne pozabite, da vsak dolar plačan za nove naročnine šteje v tej kampanji 500 glasov in vsak dolar plačan za obnovev starih naročnin šteje 100 glasov. Pomagajte s svojimi glasovi kandidatom. Ne pozabite omeniti komu želite dati svoje glasove! Agitirajte za mesečnik "Novi Svet"!

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

DOBER TEK

Mladi človek iz bližine Magdeburga je prišel te dni pozno ponoči domov in ker je bil malo lačen, je začel stikati po jedilni shrambi, da bi našel kaj primerne za pod zob. V temi je dotikal skledo maka — tako je vsaj mislil — pa si je poiskal še žemljo.

Ta "večerja" ni bila slaba, tako da je odšel zadovoljen spat. Naslednje jutro pa je gledal precej presenečeno, ko so ga vprašali, zakaj je jajčeca sviloprejk vrgel stran. Gospodinja se je bila namreč odločila, da prične gojiti sviloprejke, da bi murve na vrtu ne bile brez koristi. Jajčeca, ki jih je bila za ta namen kupila, je dala zvečer začasno v jedilno shrambo. In mladi mož jih je potem s slastjo pojedel, mened da gre za mak...

VERSKO ŽIVLJENJE V ESTONSKI

Estonska je konec 12. stoletja sprejela krščanstvo iz Nemčije in Danske. Skof Albert iz Rige se je zaobljubil, da bo spreobrnil Estonsko in sosednje dežele. V 13. stoletju je imela Estonska že 3 škofije. L. 1436 so Danci prodali Estonsko nemškemu viteškemu redu, ki se je pod pametno upravo tega reda lepo razvijala. Ko je prodril protestantizem v deželo, so bili l. 1525 katoliški redi pregnani iz nje. Po 200 letni ruski vladi je postala Estonska l. 1918 sa-

mostojna republika in protestantska vera je postala državna vera. Dne 20. novembra 1925 se je izvršila ločitev vere od države. V času po svetovni vojni se je zaradi izselitve večine Poljakov skrčilo število katoličanov na 2000. Torej je na Estonskem samo 0,2% katoličanov, 78,6% protestantov in 19% ruskih pravoslavcev. Katoličani so v župnijah: Reval, Narva, Dorpat in Valk. Od l. 1925 upravlja katoliški cerkev na Estonskem poseben administrator, ki je neposredno podrejen sv. Stolici.

OREL IZ VARŠAVE

Neki italijanski lovec iz Savone je ujel živega orla, ki meri z razpetimi krili nad dva metra v širino. Na nogi ima orel dva obročka z napisom: "Živalski vrt v Varšavi 16. II. 1939. Baje gre za roparico, ki je pobegnila iz Varšave o priliki bombardiranja poljske prestolnice. Orel je preletel razdaljo 1200 km, kolikor znaša proga v zraku od Varšave do Genove.

USODA SKRITIH ZAKLADOV

Skoraj v vseh državah je v bankah naloženo kako premoženje, ki se lastniki ne zmenijo zanje. Kakor poročajo v rimskem uradnem listu, je v Italiji 27 milijonov lir naloženih, ne da bi se kdo zmenil zanje. Devet vlog je po 1 mi-

ZASTONJ!

NOVO BAKSO ZA KLOBUK damo z vsakim klobukom, ki ga očistimo pri nas, po naši novi nizki ceni.

Wm. Leben

1904 W. Cermak Road, Chicago, Illinois
Canal 8682

— ODPRTO VSAK VEČER DO 9. URE —

Mi izdelujemo tudi NOVE KLOBUKE po meri, kakoršne oblike kdo želi.

lijon; 9 po pol milijona; 91 po 100.000; 24 po 50.000 lir itd. Država ima zaradi obresti mnogo dobička od teh vlog.

Bruseljska Narodna banka ima že od l. 1914 vpisano vlogo, ki je še povsem nedotaknjena. Nekdanji lastnik, neki trgovec, je baje izginil, in njegovo premoženje obsega z obrestmi vred že poldrag milijon frankov. Krog te vloge se pleče romantična zgodba: Švoj čas se je bil trgovec strastno zagledal v neko poročeno ženo in čez nekaj časa so našli njenega moža ustreljenega. Žena, ki so jo bili obdolžili umora, je neznano kam izginila. Trgovca je policijo strogo zasliševala, vendar ni mogla trgovca obsoditi. Čez nekaj dni je trgovec odpotoval in se ni nikoli več vrnil. Baje se je v inozemstvu sešel z morilko, a premoženja se ne upa dvigniti, da ne bi policije opozoril nase.

Tudi neko drugo premoženje, ki je naloženo v Švici, je v zvezi z žaloigro. Pri nekem notarju je skrinjica z dragocenimi dragulji in precejšen zavitek vrednostnih papirjev. To je baje darilo nekega Bolivijca neki švicarski igralci. A še pred poroko so Bolivijca nujno poklicali v domovino, igralca pa je bila na potovanju. Bolivijec je dragulje in papirje spravil pri notarju, rekoč, da se kmalu povrne. Če

ber vzgled. Iz Haaga poročajo, da je te dni vsa kraljevska rodbina pot od palače do severnega konca mesta, do nekere cerkve, opravila peš. V mestu ni več videti njenih avtomobilov, temveč uporabljajo kočije. Kraljico in prestolonasledniško dvojico pa vidijo večkrat na kolesarskih sprehodih v okolici mesta. Člani kraljevske rodbine hočejo štediti z bencinom.

Oglaš v "Am. Slovenec" imajo vedno uspeh!

Družinsko Pratiko

za prestopno leto 1940, smo pravkar prejeli.

Letošnja Pratika ima 16 strani krasnih slik o krasno uspelem kongresu Kristusa Kralja. — Vrolo znamenit je članek v Pratici "Glejmo jasno!" — Sploh v Pratici je vse zelo zanimivo. Naročite si jo takoj, dokler je na roki.

Stane s poštnino 25 CENTOV

Naročila sprejema: Knjigarna

AMER. SLOVENEK, 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Božični prazniki

Naši rojaki v starem kraju sedaj živijo v upu in strahu, da jim bodo prihranjene vojne grozote. V takem kritičnem času vsakdo potrebuje tolažilno in bodrilno. Osrečih jih bote, ako ne jim spomnite s pismom ali kartico. Ako pa vam razmere dopuščajo, jim pošljite mal dar v obliki denarnih pošiljk. Mi denar še vedno pošiljamo v stari kraj in zato tudi vašo božično pošiljko lahko za vas izvršimo.

CENE ZA DENARNE POŠILJKE: Din 100...\$ 2,50 Lir 50...\$ 3,15 Din 200...\$ 4,80 Lir 100...\$ 11,85 Din 300...\$ 7,00 Lir 200...\$ 17,50 Din 500...\$ 11,25 Lir 300...\$ 28,50 Din 1000...\$ 21,75 Lir 500...\$ 56,00 Din 2000...\$ 43,00 Lir 1000...\$ 110,00 Din 5000...\$ 105,00 Lir 2000...\$ 110,00

Pri večjih zneskih sorazmeren popust. — Vsi stroški so v teh cenah pravnomočno vračunani. — Pristojbina za brozjavno pismo je \$1, za direktno brozjavno \$2,50. — V dolarjih se pošiljke sedaj ne morejo izplačevati. — Ker so poštno zveze znatno počasnejše, je treba, da nam pošljete svojo pošiljko zgodaj.

DRUGI POSLI Kadar rabite pooblastilo, ali kakor drugo listino za stari kraj, ali če imate kak drug posel, je v vašem interesu, da se obrnete na:

LEO ZAKRAJSEK General Travel Service, Inc. 302 E. 72nd Str., New York, N. Y.

"VAS KLIČEJO, MATI!"

Prihranite korake, prihranite čas z "extension" telefonom

* Ali telefonski klic pomeni drvenje preko vrste stopnjic ali tek preko vašega doma? Ali pa imate "extension" telefon udobno nameščen, da vam prihrani energijo in čas? V vaši spalnici, na primer, je "extension" zelo pripraven, kadar se oblačite, ali opravljate hišna dela — in resnično varnostno sredstvo za previdnost ponoči. V kuhinji vam prihrani korake in prepreči neprijetno prekinjenje pri kuhi. Kje bi vi najboljše rabili "extension"? Nekoliko penzjev na dan bo plačalo zanj! Samo pokličite naš poslovnji urad.

In Chicago, call OFFICIAL 9100

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Proslavite Božič ob lepih jaslicah!

MOČNE, TRPEŽNE IN LEPE JASLICE

Jaslice, kakoršne prikazuje zgornja slika so narejene iz močnega debelega papirja (Cardboards). Papir zelo trpežen in so narejene tako, da so zložljive. 16 komadov obstoječih iz jasilic, pastircov, angeljev in ovčic se sestavi in zloži skupaj kar napravi krasno sliko božičnih jasilic. Jaslice zavzemajo skoro 4 čevlje in pol v dolžini in so 1 čevlj in pol visoke. Dolžina se lahko poljubno zmanjša. Vsak komad je narejen natančno za svoje mesto. Slike so tiskane v najslabovitejših barvah, kar olepšava vso hišo, v kateri se jaslice postavijo. Narejene so tako trpežno, da trpijo ob primerni pažnji najmanj deset let in tudi več. Barvane so fino in se dajo prav lepo umiti. Zložene in pakirane so v lepi trpežni baksi, v kateri se hranijo od leta do leta. Te jaslice lahko poklonite kot božično darilo svojim staršem, sinovom, hčeram, ali prijateljem.

Te jaslice stanejo s poštnino vred: \$2.15

Naročila za te jaslice sprejemamo samo do 14. DECEMBRA 1939. Na poznejša naročila se radi običajnega velikega prometa pred prazniki ne bo moč ozirati. Potrebni znesek je poslati v Money order, čeku ali znakmah, na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois